

Wiadomości Adwokatury 24 sierpnia 2018 r.

Apel NRA i KRRP do Prezydenta o wstrzymanie się z mianowaniem nowych sędziów do SN

Prezisi Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych - adw. Jacek Trela i r.pr. Maciej Bobrowicz wystosowali do Prezydenta RP Andrzeja Dudy list, w którym apelują o niemianowanie nowych sędziów Sądu Najwyższego, do czasu orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE, który ma rozstrzygnąć zagadnienia prejudycjalne przedstawione przez Sąd Najwyższy.

Prezisi uważają, że obecny, niezwykle pośpieszny i nietransparentny proces oceniania nowych kandydatów na sędziów do Sądu Najwyższego stanowi istotne zagrożenie dla bezpieczeństwa obywateli. Podważa on bowiem fundamenty, na których opiera się zaufanie do wymiaru sprawiedliwości.

W liście wskazano, że obywatele mają prawo oczekiwać, że wybór sędziów będzie odbywać się według najwyższych standardów.

[Czytaj list](#)

Zaproszenie na II Konferencję Edukacyjną

Warsztaty z komunikacji niewerbalnej oraz z dynamiki i metodyki prowadzenia zajęć odbędą się w ramach II Konferencji Edukacyjnej, organizowanej przez Komisję Edukacji Prawnej przy NRA.

Konferencja odbędzie się w dniach 14-15 września 2018 r. w hotelu Mercure w Toruniu. Zajęcia poprowadzą Rafał Szałajko, aktor teatralny i filmowy oraz Maciej Sopyło i Marcin Grudzień.

Podczas warsztatów adwokaci będą pracować nad świadomością i ekspresją mowy ciała, a także będą uczyć się budowania relacji i technik aktywizacyjnych. Konferencja skierowana jest przede wszystkim do adwokatów - członków komisji edukacji prawnych poszczególnych izb oraz do wszystkich adwokatów zainteresowanych tematyką edukacyjną.

Udział w konferencji jest bezpłatny, jednak organizatorzy nie pokrywają kosztów noclegu.

Zgłoszenia przyjmowane są do 5 września pod adresem: bazy@nra.pl

Za udział w szkoleniach adwokatom przysługiwać będzie 8 punktów z zakresu doskonalenia zawodowego.

[czytaj więcej](#)

Kurs ERA nt. prawa ubezpieczeń społecznych UE

ERA - Academy of European Law zaprasza na letni intensywny kurs dotyczący prawa ubezpieczeń społecznych UE, który odbędzie się w dniach 10-14 września 2018 roku w Trewirze (Niemcy).

Kurs jest wprowadzeniem do tematyki i będzie obejmował następujące zagadnienia:

- unijne ramy prawne dotyczące prawa ubezpieczeń społecznych
- ogólne zasady koordynacji ubezpieczenia społecznego w UE
- reguły dotyczące ustalania właściwego prawodawstwa
- przepisy szczególne dotyczące różnych kategorii świadczeń (zasiłki chorobowe, inwalidztwo i emerytura, zasiłki dla bezrobotnych, świadczenia rodzinne)
- mobilność pacjentów i transgraniczna opieka zdrowotna
- proponowana zmiana zasad koordynacji

Kurs będzie prowadzony w języku angielskim. Członkowie adwokatury mogą skorzystać ze specjalnej 25% zniżki, wystarczy podczas rejestracji on-line wybrać „European Social NGOs”

[Czytaj więcej informacji o tym wydarzeniu](#)

[Czytaj szczegółowy program i formularz rejestracyjny](#)

Nowości wydawnicze Ośrodka Badawczego Adwokatury

Ośrodek Badawczy Adwokatury informuje, że pod patronatem serii „Biblioteka Palestry” ukazał się wydany przez Wydawnictwo C.H. Beck „Leksykon retoryki prawniczej”.

„Leksykon retoryki prawniczej. 100 podstawowych pojęć” to lektura obowiązkowa dla każdego prawnika, który pragnie zarówno poznawać podstawy, jak i kształcić się oraz rozwijać w sztuce retoryki. Materia ta została w książce przedstawiona nie tylko w sposób nowoczesny, ale także z naciskiem na te aspekty retoryki, które dotyczą praktyki stosowania prawa. Leksykon przygotował zespół dwudziestu czterech autorów – adwokatów i radców prawnych oraz pracowników naukowych, doświadczonych praktyków i wykładowców, którzy na stronach tej publikacji dzielą się swą wiedzą oraz doświadczeniami w zakresie pragmatycznej teorii i praktyki języka prawnego i prawniczego.

Więcej o publikacji na stronie: <https://www.ksiegarnia.beck.pl/17409-leksykon-retoryki-prawniczej-100-podstawowych-pojec-przemyslaw-rybinski>

Jednocześnie informujemy, że we wrześniu br. nowościami w serii „Biblioteka Palestry” będą następujące tytuły:

- prof. Jerzy Zajadło: *Kaufmann*,

- adw. dr Rafał Guzik: *Zarys historii Izby Adwokackiej w Bielsku-Białej*,
- adw. Marian A. Jagielski: *Historia adwokatury polskiej na Śląsku Opolskim 1945-2018*,
- Ewa Bajkowska: *Wierni. Opowieść rodzinna*,
- adw. Tadeusz Piziewicz: *Wspomnienia*.

Ośrodek Badawczy Adwokatury im. adw. W. Bayera zaprasza do zapoznania się z ofertą wydawniczą serii „Biblioteka Palestry”, którą zainicjował w 2017 r.

Seria obejmuje trzy cykle tematyczne:

Historia Adwokatury, dotychczas ukazały się:

- Fernand Payen: *O powołaniu adwokatury i sztuce obrończej*,
- Tomasz J. Kotliński: *Historia Krakowskiej Izby Adwokackiej (1862-1939)*,
- Andrzej Zajda: *Sala sądowa i nie tylko. Wspomnienie o adw. Romanie Łyczywku*,
- Lech Krzyżanowski, Witold Okniński: *Temida wyemancypowana. Słownik biograficzny kobiet – sędziów i asesorów w międzywojennym sądownictwie polskim*,
- Rozmowa Anna Machcewicz z Jackiem Tylorem *Naprawdę trzeba było coś zrobić*.

Horyzonty Filozofii Prawa, dotychczas ukazały się:

- Tomasz Widłak: *Fuller*,
- Jerzy Zajadło: *Radbruch*,
- Jerzy Zajadło: *Schmitt*,
- Monika Zalewska: *Kelsen*,
- Grzegorz Wierczyński: *Pound*,
- Mateusz Stępień: *Frank*

Metodyka Pracy Adwokata, dotychczas ukazały się:

- Roman Łyczywek, Olgierd Missuna : *Sztuka wymowy sądowej*,
- red. A. Mednis, M. Pisz., A. Zwara: *RODO. Przewodnik dla adwokatów i aplikantów adwokackich*,
- red. A. Ringwelska, A. Zwara: *Prawo administracyjne. Podręcznik dla aplikantów*,
- Przemysław Rybiński: *Leksykon retoryki prawniczej*

oraz poza cyklami:

Jerzy Zajadło : *Nieposłuszny obywatel RP*.

Wszystkie wymienione tytuły są dostępne u wydawcy - Wydawnictwa ARCHE, zamówienia należy przesyłać na adres mailowy: archesc@op.pl

Sprzedaż książek „Biblioteki Palestry” prowadzą również księgarnie naukowe na terenie całej Polski oraz wszystkie duże księgarnie internetowe.

Współwydawcami książek są – wydawnictwo Arche, Ośrodek Badawczy Adwokatury oraz Naczelna Rada Adwokacka.

Zakończenie wystawy na bydgoskim dworcu

W Bydgoszczy dobiegła końca jubileuszowa wystawa „Adwokaci polscy Ojczyźnie”. Przez ponad miesiąc podróźni mogli poznawać zasłużone dla kraju wybitne postaci adwokatury.

W trakcie finisażu wystawy, który odbył się 7 sierpnia br., dziekan bydgoskiej izby adwokackiej, adw. Justyna Mazur, podkreśliła, że wielu adwokatów w sposób ponadprzeciętny angażowało się w życie społeczne polityczne, kulturalne i właśnie życiorysy tych osób prezentowała ekspozycja.

Przypomniała ponadto, że obchodzone w tym roku 100-lecie Odrodzonej Adwokatury Polskiej to także rocznica otwarcia dla kobiet drogi do wykonywania zawodu adwokata. Bowiem to właśnie w wydanym w 1918 r. Statucie Tymczasowym Palestry Państwa Polskiego po raz pierwszy zaznaczono, że zawód ten może wykonywać każdy bez względu na płeć. Dziekan wspomniała o trzech wyjątkowych kobietach adwokatury: Helenie Wiewiórskiej, pierwszej kobiecie adwokat w Polsce, adw. Marii Budzanowskiej, pierwszej kobiecie wybranej na funkcję prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej w 1983 r. oraz adw. Joannie Agackiej-Indeckiej, prezes Naczelnej Rady Adwokackiej w latach 2007-2010, która zginęła w katastrofie smoleńskiej.

Adw. Mazur przypomniała też, że wiele powszechnie znanych postaci ze świata polityki czy kultury było adwokatami: - *Wystawa ta prezentuje też takie postaci jak Jan Brzechwa, czyli Jan Lesman, Józef Wybicki, autor hymnu narodowego czy słynny „Tońcio”, znany ze słuchowiska "Wesoła Lwowska Fala". Ponadto wielu adwokatów wyróżniło się m.in. swoimi wystąpieniami przed sądami w procesach politycznych. Ich wszystkich możemy tu zobaczyć - mówiła.*

Nie zabrakło też bydgoskich akcentów. Adwokat Ewa Czerska przybliżyła kilka ciekawych życiorysów mecenasów, których działalność wpłynęła znacząco na historię miasta i regionu.

- *Najbardziej chyba znana bydgoszczanom postać to Jan Maciaszek, adwokat i pierwszy prezydent miasta po odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Kojarzmy go w szczególności z datą 20 stycznia 1920 r. kiedy w sposób pokojowy nastąpiło przekazanie władzy w mieście z rąk niemieckich*

do rąk polskich. – mówiła mec. Czerska.

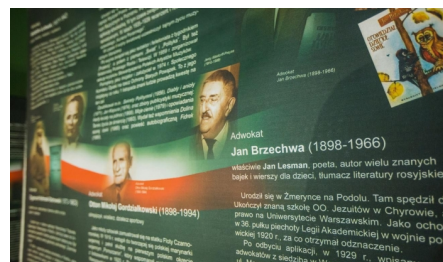
Przypomniała także, że adwokatura miała zaszczyt w tym roku wziąć udział w inscenizacji historycznej przekazania kluczy do miasta przez Hugona Wolffa Janowi Maciaszkowi. Wydarzenie to rozpoczęło lokalne obchody jubileuszu 100-lecia Adwokatury.

Wśród innych znanych adwokatów zasłużonych dla miasta w okresie przedwojennym wymieniono pochodzącego z Wielkopolski, Melchiora Wierzbickiego, działacza społecznego i narodowego, który łączył zawód adwokata i notariusza i uznawany był za jednego z najbardziej wpływowych obywateli przedwojennej Bydgoszczy. Adwokat Marcin Śpikowski z kolei był drugim polskim wiceprezydentem Bydgoszczy w latach 1936-1939.

Wielu adwokatów sprawowało znaczące funkcje samorządowe także w powojennej Bydgoszczy m.in. adw. Jan Montowski, wiceprezydent miasta, oraz dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy (2001-2007) czy adw. Roman Jasiakiewicz, prezydent miasta w latach 1998-2002.

Bydgoszczanie mogli zwiedzać ekspozycję od 9 lipca do 20 sierpnia.

Patronat Honorowy nad wystawą objął Prezydent Bydgoszczy, Rafał Bruski. Za pomoc w organizacji wystawy dziękujemy Katarzynie Wielądek, Żanecie Dolińskiej oraz obsłudze dworca PKP. Oprawę kuratorską nad wystawą objęły Bożena Januszewska i Marta Wiśniewska z Galerii Wspólnej.

Nowy numer „Palestry Świętokrzyskiej”

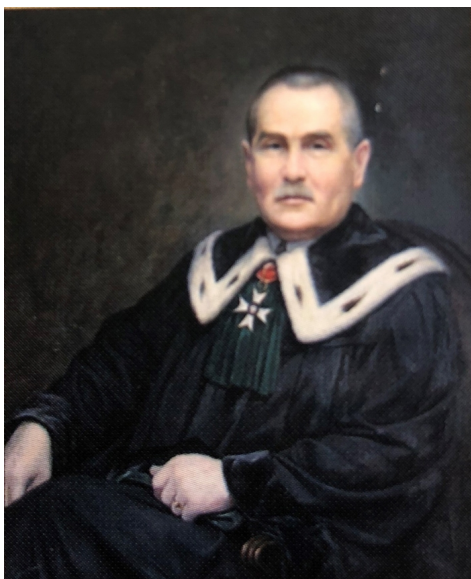
W najnowszym numerze „Palestry Świętokrzyskiej” przeczytamy m.in. o gwarancji prawa do obrony i dostępu do obrońcy na wstępnym etapie postępowania karnego, o niezawisłości sędziego i niezależności adwokata oraz o muzeum wirtualnym Adwokatury.

W słowie wstępnym adw. Jerzy Zięba, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Kielcach i redaktor naczelny pisma przypomina, że Adwokatura w każdych warunkach historycznych dawała świadectwo wierności swojemu powołaniu, w istotę którego są wpisane obrona praw i wolności obywatelskich, obrona słabszych przed silniejszymi. – *Czas wielkich rocznic w sposób szczególny skłania do zadumy i refleksji nad tym co trwałe, co wytrzymało próbę czasu, co łączy przeszłość z teraźniejszością* – pisze adw. Zięba.

W numerze znajdziemy wiele ciekawych artykułów, m.in. o gwarancji prawa do obrony i dostępu do obrońcy na wstępnym etapie postępowania karnego, w świetle dyrektywy w sprawie prawa do dostępu do adwokata, doktryny Salduz oraz doktryny Miranda, autorstwa adw. prof. dr. hab. Piotra Kardasa, wiceprezesa NRA. Adw. Andrzej Malicki, członek NRA, pisze o niezawisłości sędziego i niezależności adwokata. Z kolei adw. dr Łukasz Chojniak analizuje zaskarżalność postanowienia o przedstawieniu zarzutów. W części historycznej adw. dr Tomasz Kotliński pisze o historycznych lwowskich zakładach karnych, a dr Magdalena Książek o próbach regulacji prawnych zjawiska włóczęgostwa i żebractwa na ziemiach Królestwa Polskiego w XIX w. Adw. Czesław Jaworski, redaktor naczelny „Palestry” zapowiada inaugurację muzeum wirtualnego Adwokatury Polskiej z okazji 100-lecia odrodzonego samorządu.

[Czytaj wersję elektroniczną](#)

Zdarzyło się dziś...19 sierpnia 1881 r.

19 sierpnia 1881 r. urodził się Bolesław Sekutowicz, adwokat, sędzia, prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie, społecznik zasłużony szczególnie dla miasta Lublina. O tej niezwyklej postaci pisze Ferdynand Rymarz, sędzia Trybunału Konstytucyjnego w stanie spoczynku.

Adwokatura i sądownictwo od zarania dziejów są nierozłącznie ze sobą związane, zarówno ideowo i funkcjonalnie, jak i, bywało, personalnie. W pewnych okresach dziejowych adwokatura polska, gdy sądownictwo lubelskie było opanowane przez sędziów składających się narodowościowo z przedstawicieli zaborców, oddała sądownictwu polskiemu swoje najlepsze kadry. Tak stało się w Lublinie już w 1915 roku, następnie w 1917 roku, kiedy adwokaci lubelscy od podstaw wskrzeszali i organizowali polskie sądownictwo. Wspólnym

bohaterem początków Niepodległości Państwa Polskiego obu korporacji prawniczych jest Bolesław Sekutowicz, adwokat przysięgły, następnie sędzia i prezes Sądu Apelacyjnego w Lublinie, rozstrzelany przez hitlerowców w 1939 roku.

Bolesław Sekutowicz urodził się 19 sierpnia 1881 roku w Warszawie, był absolwentem Wydziału Prawnego Uniwersytetu Warszawskiego, ale od młodości związał się z Lublinem, gdzie ukończył szkołę średnią. Po studiach w latach 1904-06 odbył w Sądzie Okręgowym w Lublinie dwuletnią aplikację sądową, pracując, jako pomocnik adwokata przysięgłego. W 1909 roku został wpisany na listę adwokatów przysięgłych w Lublinie. Specjalizował się z dużym powodzeniem w problematyce cywilistycznej. Pozostawił m. in. artykuł: *„Chaos w stosunkach prawnych na Kresach Wschodnich, jako skutek stosowania prawa zwyczajowego przy spadkobraniu włościan”* (Rocz. Tow. Praw. W Lublinie 1928). Swoje zainteresowania nie ograniczał jedynie do wykonywania zawodu adwokata, rozumiał, że polski inteligent ma szersze zadania i obowiązki wobec społeczeństwa. Od początku pracy adwokackiej zaangażował się w różnorodną działalność społeczną i publiczną. Od marca do sierpnia 1906 roku wydawał i redagował dziennik lubelski „Kurier”, oraz publikował artykuły w lokalnych gazetach. Przed I wojną światową był dyrektorem lubelskiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu. Działał w Polskiej Macierzy Szkolnej przyczyniając się do zakładania na Lubelszczyźnie od podstaw polskiego szkolnictwa. Był członkiem Rady Szkolnej m. Lublina, członkiem pierwszej Rady Miejskiej w Lublinie, należał do Związku Odbudowy Państwa Polskiego. Był prezesem Lubelskiego Miejskiego Komitetu Ratunkowego (1915). Jego bezinteresowna działalność społeczna na wielu płaszczyznach, udział w organizacjach pomocowych i ratunkowych po I wojnie światowej, zjednała mu życzliwość i szacunek współobywateli.

Miał poglądy konserwatywne. Od 1916 roku był członkiem Klubu Polskiego w Lublinie, który skupiał ziemian lubelskich związanych z Ligą Narodową. W imieniu Klubu Polskiego wspólnie z czołowymi działaczami Narodowej Demokracji w Lublinie, podpisał kompromisową deklarację witając życzliwie, choć pod wieloma warunkami, fakt utworzenia Królestwa Polskiego na mocy aktu państw centralnych 5 listopada 1916 roku. Był członkiem Rady Stanu Królestwa Polskiego (1918)

i członkiem Ligi Narodowej.

Adwokat Bolesław Sekutowicz od 15 marca 1915 roku był prezesem Komitetu Obywatelskiego w Lublinie i na tym stanowisku odegrał znaczącą rolę w ochronie życia i mienia obywateli miasta Lublina podczas walk I wojny światowej. W nocy z 29 na 30 lipca 1915 roku, pod naporem armii austriackiej z Lublina wycofała się armia rosyjska, miasto opuścili gubernator rosyjski, urzędnicy, policja i sędziowie rosyjscy. Na ulice miasta wyszła uprzednio zorganizowana m. in. przez adwokatów Bolesława Sekutowicza i Ignacego Stelińskiego polska Milicja Obywatelska, będąca sekcją Komitetu Obywatelskiego miasta Lublina. Gdy po południu, 30 lipca 1915 roku, do Lublina weszły sprzymierzone oddziały austriacko-niemieckie, a z nimi Legiony Polskie, miasto znajdowało się przez parę godzin w rękach Polaków. Komitet Obywatelski pod przewodnictwem Bolesława Sekutowicza, oprócz milicji powołał jednocześnie spośród adwokatów Wydziały Sądzące w sprawach o wykroczenia przeciw porządkowi publicznemu. Były to pierwsze polskie składy sądzące. Cenną pamiątką początków sądownictwa polskiego jest tablica w gmachu Trybunału Koronnego w Lublinie o następującej treści: *„Wyłoniony z Polskich Sądów Obywatelskich, w dniu 30 lipca 1915 r. powstałych, Trybunał Lubelski urzędował do dnia 21 listopada 1915 roku i w dniu tym przez władze okupacyjne rozwiązany został”*. Polski Trybunał Lubelski został zastąpiony przez okupacyjne jednoosobowe C. K. Sądy Obwodowe, z tym jednak, że pozostawiono nadal polskie sądy pokoju. Prawnicy lubelscy przewidując rozwiązanie Trybunału Lubelskiego i zastąpienie go sądownictwem podległym okupacyjnej władzy austriackiej, powołali 13 listopada 1915 roku Towarzystwo Prawnicze, którego jednym z celów było wydawanie referencji kandydatom na przyszłych sędziów sądów królewsko-polskich, które powstały 1 września 1917 roku.

Po odzyskaniu Niepodległości adwokat Bolesław Sekutowicz zaangażował się w prace Komitetu Obywatelskiego m. Lublina, następnie w działalność Głównego Komitetu Ratunkowego i dlatego dopiero 8 października 1919 roku został mianowany sędzią Sądu Okręgowego w Lublinie. W sądownictwie lubelskim zrobił oszałamiającą karierę: prezes SO (1921), sędzia Sądu Apelacyjnego (1925), wiceprezes SA (1927), prezes SA (1929-1939).

Dekretem z 1937 roku prezydent RP powołał go na trzyletnią kadencję sędziego Trybunału Stanu. Pełnił również odpowiedzialne funkcje w wielu organizacjach sądowych: przewodniczącego Komisji Dyscyplinarnej, przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej przy Sądzie Apelacyjnym, członka Komisji Lustracyjnej dla sądów we wszystkich okręgach apelacyjnych w kraju. Był ostatnim w okresie II RP prezesem Towarzystwa Prawniczego w Lublinie (do 1939) i prezesem Lubelskiego Oddziału Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów. Tak liczny, czynny i ofiarny udział w wielu organizacjach i instancjach przyniósł mu wielki autorytet społeczny i uznanie władz państwowych. Został odznaczony: Krzyżem Oficerskim i Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta, Medalem X-lecia, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Niepodległości i brązowym medalem Za Długoletnią Służbę. Był żonaty z Julia Wandą z Zarzeckich, nie pozostawił potomstwa.

Wybuch II wojny światowej nie ograniczył działalności publicznej i społecznej Bolesława Sekutowicza. Stał na czele powołanego już 1 września 1939 roku Miejskiego Obywatelskiego Komitetu Społecznego niosącego pomoc osobom poszkodowanym wojną oraz rodzinom zmobilizowanych żołnierzy. Uczestniczył w Komitecie Obrony Lublina, przyczynił się do ukrycia przed okupantem polskich obrazów Jana Matejki. Aktualna i wcześniejsza działalność publiczna i społeczna Bolesława Sekutowicza nie uszła uwadze okupantów. 20 października 1939 roku został zatrzymany, ale po kilku dniach został, na krótko, zwolniony. Ponownie aresztowano go 9 listopada 1939 roku w gmachu Sądu Okręgowego w Lublinie i 23 grudnia 1939 roku, w przeddzień Wigilii Bożego Narodzenia, bez wyroku sądowego, rozstrzelano na starym cmentarzu żydowskim na Kalinowszczyźnie wraz z dziesięcioma innymi wybitnymi przedstawicielami lubelskiej inteligencji, wśród których byli dwaj inni adwokaci (Edward Lipski i Władysław Rutkowski), sędziowie, profesorowie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz przedstawiciel lubelskich władz.

Bolesław Sekutowicz bez żadnej wątpliwości jest bohaterem adwokatury i sądownictwa lubelskiego, miasta Lublina; szerzej jest wybitnym patriotą polskim okresu II Rzeczypospolitej. Pamięć o tej wybitnej postaci została uhonorowana nadaniem jego imienia jednej z ulic miasta Lublina, w ufundowaniu tablicy pamiątkowej w gmachu Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie (wspierał jej rozwój) oraz w postaci

malarskiego portretu eksponowanego w Sądzie Okręgowym w Lublinie. Jego biogram znalazł miejsce w prestiżowym Polskim Słowniku Biograficznym, w Słowniku Biograficznym Adwokatów Polskich, w Słowniku Biograficznym miasta Lublina i innych wydawnictwach historycznych.

Ferdynand Rymarz

Zdarzyło się dziś...20 sierpnia 1930 r.

20 sierpnia 1930 r. urodził się Jan Olszewski, adwokat, obrońca polityczny, polityk, w latach 1991-1992 prezes rady ministrów.

W czasie II wojny światowej był żołnierzem Szarych Szeregów, jako łącznik brał udział w Powstaniu Warszawskim. W latach 1946-1947 działał w młodzieżowym kole Polskiego Stronnictwa Ludowego Stanisława Mikołczyka.

W 1953 r. ukończył wydział prawa Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 1956-1957 był członkiem zespołu redakcyjnego tygodnika „Po prostu”, w swoich artykułach wskazywał nadużycia w sądownictwie i wymiarze sprawiedliwości. W latach 1956-1962 należał do klubu Krzywego Koła.

W latach 60. był obrońcą w procesach politycznych m.in. Melchiora Wańkowicza, Jacka Kuronia i Karola Modzelewskiego, Adama Michnika. W związku z obroną studentów po wydarzeniach marca 1968 został zawieszony w prawie do wykonywania zawodu. W 1970 powrócił do pracy i ponownie podjął się obron politycznych, tym razem działaczy niepodległościowej organizacji RUCH.

Był inicjatorem i współautorem „Listu 59” do Sejmu zawierającego protest przeciwko projektowanym zmianom w Konstytucji PRL. W styczniu 1976 r. był sygnatariuszem „Listu 14” przeciwko wprowadzeniu do konstytucji zapisu o nienaruszalności sojuszu z ZSRR oraz oświadczenia z 1976 r, w którym intelektualiści

wyrazili solidarność z protestującymi w Radomiu robotnikami.

W 1976 był współzałożycielem Polskiego Porozumienia Niepodległościowego. Uczestniczył również w zakładaniu Komitetu Obrony Robotników. W 1980 włączył się w organizowanie niezależnego związku zawodowego w Warszawie. Był doradcą Krajowej Komisji Porozumiewawczej, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” oraz zarządu Regionu Mazowsze. Był też jednym z autorów pierwszego statutu „Solidarności”. W grudniu 1980 współtworzył Komitet Obrony Więzionych za Przekonania. Po wprowadzeniu stanu wojennego z ramienia sekretarza episkopatu – abp. Bronisława Dąbrowskiego prowadził rozmowy z przedstawicielami władzy w sprawie zwolnienia z więzień i obozów internowania osób chorych. Brał udział w procesach organizatorów strajków i podziemnych wydawców. Był obrońcą m.in. Lecha Wałęsy, Zbigniewa Romaszewskiego, Zbigniewa Bujaka. Wiosną 1983 był inicjatorem wspólnego oświadczenia podziemnego NSZZ „Solidarność”, związków branżowych i autonomicznych, zawierającego protest przeciwko delegalizacji wszystkich związków zawodowych w Polsce. Został wówczas zatrzymany na 48 godzin, po czym – prosto z aresztu – pojawił się na sali sądowej jako obrońca w procesie podziemnego Międzyzakładowego Robotniczego Komitetu „Solidarności”.

W procesie zabójców ks. Jerzego Popiełuszki występował z upoważnienia prymasa Józefa Glempa jako oskarżyciel posiłkowy oraz jako pełnomocnik rodziny księdza. W mowie końcowej adw. Olszewski mówił: „Nad tą salą ciąży żądanie urzędu prokuratorskiego orzeczenia najwyższej, wyjątkowej w naszym ustawodawstwie kary - kary śmierci. Jako oskarżyciel posiłkowy nie mam uprawnień do wypowiedzania się w tej kwestii. Ale zdaję sobie sprawę, że ten, który był ofiarą tej zbrodni, byłby temu żądaniu przeciwny”.

W 1988 r. w związku z planowanymi rozmowami Okrągłego Stołu współtworzył Komitet Obywatelski przy przewodniczącym NSZZ „Solidarność”. Podejmował działania wyjaśniające okoliczności zabójstw z 1989 księży Stefana Niedzielaka, Stanisława Suchowolca i Sylwestra Zycha.

Był uczestnikiem obrad Okrągłego Stołu. Pracował w podzespolu ds. reformy prawa i sądów. W 1989

r. został członkiem Niezależnego Komitetu Historycznego Badania Zbrodni Katyńskiej. Rok później był współzałożycielem i fundatorem Polskiej Fundacji Katyńskiej.

Od 1990 r. należał do Porozumienia Centrum. Wspierał w wyborach prezydenckich Lecha Wałęsę. Został członkiem Komitetu Doradczego przy Prezydencie RP Lechu Wałęsie.

Startował w wyborach parlamentarnych w 1991 r. uzyskał mandat posła na Sejm I kadencji z listy Porozumienia Obywatelskiego Centrum.

6 grudnia 1991 r. został prezesem rady ministrów. W związku z działaniami ministra spraw wewnętrznych Antoniego Macierewicza dotyczącymi wykonywania lustracyjnej uchwały Sejmu i sporządzenia „listy Macierewicza”, 5 czerwca 1992 Sejm wyraził wotum nieufności wobec rządu Olszewskiego.

W 1992 wystąpił z Porozumienia Centrum i założył Ruch dla Rzeczypospolitej. W 1995 założył partię Ruch Odbudowy Polski. Ponownie został posłem na Sejm w 1997 r. i w 2001 r.

Kilkukrotnie startował na urząd prezydenta RP.

W latach 2005-2006 był zastępcą przewodniczącego Trybunału Stanu. Od 2006 r. był doradcą prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego ds. politycznych. W 2007 r. objął stanowisko szefa komisji weryfikacyjnej Wojskowych Służb Informacyjnych.

Jest kawalerem Orderu Orła Białego oraz honorowym obywatelem m.st. Warszawy. W 1993 r. otrzymał odznakę Adwokatura Zasłużonym.

Zdarzyło się dziś... 22 sierpnia

22 sierpnia 1584 r. przed Trybunałem w Lublinie, wykonując funkcje adwokackie, zmarł autor „Trenów” Jan Kochanowski. Najprawdopodobniej dostał udaru mózgu. Kochanowski przyjechał do Lublina w celu interwencji w sprawie ukarania winnych śmierci swego szwagra, Jakuba Podlódzkiego, który wybrał się do Turcji celem zakupu koni do stajni królewskich.

22 sierpnia 1919 r. Naczelnik Państwa Józef Piłsudski powołał pierwszy 44 osobowy skład Komisji Kodyfikacyjnej RP. Połowę członków komisji stanowili adwokaci.

22 sierpnia 1944 r. w czasie bombardowania Starego Miasta podczas Powstania Warszawskiego zginął adw. Stanisław Patek, obrońca polityczny, senator II RP, minister spraw zagranicznych, ambasador RP w Waszyngtonie, Tokio i Moskwie.

Urodził się 1 maja 1866 r., studia prawnicze ukończył na Uniwersytecie Warszawskim. Adwokatem przysięgłym został w 1894 r. Początkowo zajmował się cywilistyką, a następnie sprawami karnymi o charakterze politycznym.

Na Zjeździe Adwokatów Polskich w 1905 r. został powołany wraz z Julianem Krzyskim i Leonem Papierskim do zorganizowania stałej grupy obrońców w sprawach politycznych. W ten sposób zawiązało się Koło Obrońców Politycznych, które liczyło kilkudziesięciu adwokatów (m.in. Eugeniusz Śmiarowski, Leon Berenson, Henryk Landy). Mecenas Patek został przewodniczącym. Siedzibą Koła było mieszkanie Patka przy ul. Królewskiej 25 w Warszawie. Stefan Żeromski nazywał lokal „ministerium polskiej biedy”, ponieważ ściągali tam pokrzywdzeni ze wszystkich stron kraju. Adw. Patek wspominał: *„Sfera pracy obrończej w sprawach politycznych była ogromna i znajdowała się w cytadeli w jednej sprawie, ażeby nazajutrz rano już wstawać w innej. Nie było święta ani spoczynku. Przemęczony byłem strasznie. Ale nie to było najokrutniejsze. Najokrutniejsze było przeżywanie wyroków śmierci. Wyrok ten mógł być wykonany w 24 godziny. (...) Dostyc jest skonstatować fakt, że przez cały okres rewolucji, na całym terenie i pracy w całej Polsce nie było ani jednej sprawy bez obrony i to nie obrony z urzędu, ale obrony wypływającej z dobrej woli i zabiegów ligi adwokatów”*. W mieszkaniu przy Królewskiej Patek ukrywał m.in. Józefa Piłsudskiego, poszukiwanego przez carską policję. Mecenas Patek pomógł również w uwolnieniu tzw. dziesięciu z Pawiaka.

W 1905 roku przystąpił również do Ogólnej Kasy Pomocy Więźniom Politycznym. W 1909 r. powstało Towarzystwo Opieki nad Zwolnionymi z Więzień „Patronat”, które w okresie niepodległości przekształciło się w Towarzystwo Opieki nad Więźniami „Patronat”.

Działalność i wydajność Koła Obrońców Politycznych sprawiał, że mec. Patek został aresztowany pod zarzutem powiązania z organizacjami rewolucyjnymi. Pociągnięto go do odpowiedzialności dyscyplinarnej. Izba Sądowa w Warszawie w roku 1911 skreśliła go z listy adwokatów.

Po uniemożliwieniu mu wykonywania zawodu adwokata poświęcił się pracy społecznej i politycznej. Był jednym z założycieli Towarzystwa Kultury Polskiej. Został wolnomularzem. Po wybuchu I wojny światowej nawiązał współpracę z Piłsudskim, brał udział w naradzie Naczelnego Komitetu Narodowego w Krakowie. Następnie udał się do Francji w celu nawiązania kontaktów z politykami Entanty i przedstawienia celów polityki obozu legionowego. W 1916 był sygnatariuszem „Deklaracji Stu” – polskich intelektualistów do władz zaborczych z żądaniem odbudowy suwerennego państwa polskiego. Wiosną 1916 został ponownie aresztowany, przez władze niemieckie. Po kilku miesiącach wrócił do Warszawy.

W tym samym roku wszedł do warszawskiej Rady Miejskiej, gdzie został prezesem jej komisji prawnej. Po powstaniu Rady Regencyjnej Królestwa Polskiego wziął czynny udział w organizowaniu polskiego sądownictwa powszechnego. Od września 1917 do listopada 1918 r. pełnił funkcję prezesa Departamentu Karnego SA w Warszawie. W okresie niepodległej Polski został sędzią Sądu Najwyższego. Funkcji tej jednak nie podjął ponieważ chwilę później został zastępcą polskiego delegata na konferencję pokojową w Paryżu. W grudniu 1919 r. został ministrem spraw zagranicznych. Wraz z premierem Leopoldem Skulskim, gen. Kazimierzem Sosnkowskim i gen. Józefem Hallerem uczestniczył w rozmowach pokojowych z przedstawicielami rządu bolszewickiego w lutym 1920. Podczas wojny polsko-bolszewickiej służył ochotniczo jako żołnierz 201.p.p, wojnę skończył w stopniu podporucznika 1. Pułku Szwolazców.

Należał do założycieli Ligi Praw Człowieka.

Od marca 1924 mianowany posłem RP w Japonii. Po tym, jak zaangażował się w pomoc ofiarom trzęsienia ziemi, został uhonorowany przez japoński Czerwony Krzyż godnością członka honorowego. W czerwcu 1926 r. został posłem RP w Moskwie. W imieniu RP podpisał pakt o nieagresji z ZSRR. W styczniu 1933 r. został

ambasadorem RP w USA, jednak szybko podał się do dymisji z powodu ciężkiej choroby. Po powrocie do Polski został senatorem.

W czasie II wojny światowej w 1941 r. przejściowo aresztowany przez hitlerowców, został osadzony w więzieniu na Mokotowie. W czasie Powstania Warszawskiego podczas bombardowania Starego Miasta został ciężko ranny i zmarł w szpitalu polowym.